

RŪNU RAKSTI

Deja 8 pāriem
Jāņa Purviņa horeogrāfija un apraksts
Dāvja Stalta mūzika

Latviešu tautai rūnas ir latviskās dzīvesziņas vērtības, kas līdz mūsdienām ir nonākušas caur tautas dziesmas tekstiem un melodijām, ornamentiem tautas tērpos un sadzīves priekšmetos.

“Rūnu raksti” ir ornamentāla deja 8 pāriem par spēku, izturību, mīlestību un dzīvotprieku. Atbilstoši tautas mūzikas apdarei un tautas dziesmas vārdiem, veidota dejas horeogrāfiska leksika, balstoties latviešu dejas pamatelementos.

Deja pirmo reizi iestudēta Rīgas Kultūras un tautas mākslas centra “Mazā gilde” vidējās paaudzes deju kolektīvā “Līgo” 2009. gada 22. septembrī. Jaunrades deju konkursā Valmierā 2010. gadā iegūst I vietu.

Dejai ir uznāciens, 6 gājieni, muzikālais taktsmērs 4/4, 5/4, 2/4.

Dejas sākumā dejojāji pa pāriem nostājas labās un kreisās puses 1. kulisēs elkoņu satvērienā, blakus stāvot, meita puisim pie labā sāna, nesadotās rokas sānos (1. zīm).

Uznāciens

(Ievads / 10 t.)

1. – 4. t. Dejojāji stāv kulisēs.
5. – 6. t. Izpildot 8 gājiena soļus, dejojāji iznāk skatuves priekšplānā un izveido 2 līnijas (1. zīm., nepārtrauktās līnijas).
7. – 8. t. Pārinieki pagriežas ar skatu pret dibenplānu un, izpildot 8 gājiena soļus, virzās 2 līnijās pret skatuves dibenplānu (1. zīm., pārtrauktās līnijas).
8. t. beigās pārinieki apgriežas pārī puspagriezīenu pa kreisi un paliek ar skatu pret skatītājiem.
9. – 10. t. Dejojāji nostājas brīvā II kāju pozīcijā un 8 reizes izpilda šūpošanos (balansēšanu) pa labi un pa kreisi.

Pirmais gājiens

(I, II / 10 t.)

1. – 2. t. Pārinieki, izpildot 4 skrējiena polkas, virzās 2 pāru līnijās pret skatuves priekšplānu.
3. – 6. t. Pārinieki izpilda 1. kustību 2 līnijās skatuves priekšplānā.
7. – 8. t. Dejojāji izveido 2 dārziņus skatuves priekšplānā, meita puisim pie labās rokas.
Izpildot 4 skrējiena polkas, labās puses dejojāji virzās dārziņā DCV, kreisās puses dejojāji – pret DCV (2. zīm., nepārtrauktās līnijas).
9. – 10. t. Izpildot 4 skrējiena polkas, dejojāji virzās virknēs gar labās un kreisās puses kulisēm (2. zīm., pārtrauktās līnijas).
12. t. beigās dejojāji izveido gatvi.

Otrais gājiens

(I, II / 10 t.)

1. t. Dibenplāna pāri, izpildot 2 skrējiena polkas, virzās viens pret otru (3. zīm., nepārtrauktās līnijas). Pārējie dejojāji stāv gatvē. Rokas savstarpēji sadotas.
2. t. Izpilda 2 skrējiena polkas.
Dibenplāna pāri izveido mazās sudmaliņas skatuves dibenplāna centrā un griežas uz vietas DCV.
Pārējie dejojāji liek rokas sānos un virzās pret gatves centra līniju, samainās vietām gar kreisajiem pleciem, maiņas laikā nedaudz uz priekšu virzot kreiso plecu (3. zīm., pārtrauktās līnijas). 2. t. beigās izveido gatvi ar skatu pret kulisēm.
3. – 6. t. Pāri, kuri atrodas gatvē, izpilda 1. kustību.
Dibenplāna pāri, izpildot 1. kustības darbību kājām, turpina griezties mazajās sudmaliņās un virzās cauri gatvei uz skatuves priekšplānu (4. zīm., nepārtrauktās līnijas). 6. t. beigās nostājas gatvē (4. zīm., pārtrauktās līnijas).
7. – 8. t. Izpildot 4 skrējiena polkas soļus, dejojāji virzās 2 virknēs no skatuves dibenplāna uz skatuves priekšplānu (5. zīm.).
9. – 10. t. Izpildot 4 skrējiena polkas, dejojāji griežas vidējās sudmaliņās vienkāršajā satvērienā (katrās sudmaliņās 4 pāri) uz vietas 1 reizi DCV.
10. t. beigās izveido gatvi, meita puisim pie labās rokas.

Trešais gājiens

(I, III / 15 t.)

1. t. “Viens, divi” – izpildot 1 skrējiena polkas soli, dejojāji virzās pret gatves centra līniju (6. zīm., nepārtrauktās līnijas).
- “Trīs, četri” – izpildot 1 skrējiena polkas soli, dejojāji mainās vietām gar kreisajiem pleciem, maiņas laikā virzot kreiso plecu kustības virzienā.
2. t. Izpildot 2 skrējiena polkas soļus, dejojāji turpina virzību krustā. Ar pretī nākošajiem pāriem mainās gar kreisajiem pleciem (6. zīm., pārtrauktās līnijas).
4. t. beigās izveido diagonāļu krustu.
3. – 6. t. Pārinieki izpilda 1. kustību diagonāļu krustā (7. zīm.).
7. t. Izpildot 2 skrējiena polkas, meitas izveido 2 dārziņus, rokas sānos (8. zīm.).
Puiši stāv diagonāļu krustā, rokas sānos.
8. – 9. t. Izpildot 4 skrējiena polkas, meitas griežas dārziņos DCV.
Puiši stāv.
10. t. Izpildot 2 skrējiena polkas, meitas izveido apli starp puīšu diagonāļu krustu, rokas sānos (9. zīm.).
Puiši stāv.

11. t. Izpildot 4 reizes soli ar palēcienu griežoties, meitas turpina virzību aplī. Puiši stāv.
12. t. Izpildot 2 dubultās polkas, meitas turpina virzību aplī. Puiši stāv.
13. – 14. t. Izpildot 4 skrējiena polkas soļus, visi dejojāji virzās DCV. Meitas izveido dārziņu. Dārziņa iekšpusē esošie puiši uzliek labo roku uz meitu sadotajām rokām, kreisās rokas centrā sadod, veidojot mazās sudmaliņas. Dārziņa ārpusē esošie puiši – uzliek kreiso roku uz meitu sadotajām rokām, labā roka sānos (10. zīm.).
15. t. Izpildot 2 reizes soli ar palēcienu, dejojāji atlaiž statisko grupējumu un izveido apli ar skatu DCV elkoņu satvērienā, blakus stāvot, meita puisim pie labā sāna.

Ceturtais gājiens

(I, II / 10 t.)

1. – 2. t. Izpildot 4 skrējiena polkas elkoņu satvērienā, blakus stāvot, pārinieki virzās aplī DCV.
3. – 6. t. Pārinieki izpilda 1.kustību aplī. Kustību iesāk ar skatu DCV.
7. t. Izpildot 2 skrējiena polkas, dejojāji elkoņu satvērienā, blakus stāvot (meitas apļa ārpusē), izpilda pāru *viju* (10. zīm.). *Vijā*, pāri satiekoties, sadod rokas sasveicināšanās satvērienā, nesadotās rokas sānos. Katrā polkas solī mainās ar vienu pāri, vispirms taisnajā krustā, tad diagonāļu krustā.
8. t. Izpildot 2 skrējiena polkas, dejojāji turpina dejojot pāru *viju*. Satiekoties ar 3. pāri, griežas ar to uz vietas 1 reizi.
9. – 10. t. Izpildot 4 skrējiena polkas, dejojāji atkārtoti 7. – 8. t. darbību (pāru *vija*) pretējā virzienā. Vispirms dejojāji satiekas ar pretējo pāri diagonāļu krustā, tad taisnajā utt.

Piektais gājiens

(I, II / 10 t.)

1. – 2. t. Izpildot 4 skrējiena polkas, dejojāji virzās DCV. 1. polkas laikā dejojāji izveido dārziņu ar skatu pret centru elkoņu satvērienā, blakus stāvot – meita ar kreiso roku ieķeras pārinieka labajā elkonī, bet ar labo roku – svešā puīša elkonī.
3. – 6. t. Izpildot 1. kustības darbību kājām, dejojāji turpina virzību dārziņā elkoņu satvērienā.
7. t. Dejojāji strauji apstājās un stāv dārziņā elkoņu satvērienā.
8. – 10. t. Izpildot 12 gājiena soļus, pārinieki elkoņu satvērienā, blakus stāvot, virzās uz I gājiena sākuma vietām – 2 pāru līnijām skatuves dibenplānā.

Sestais gājiens

(I, II, IV / 19 t.)

1. – 2. t. Pārinieki, izpildot 4 skrējiena polkas, virzās 2 pāru līnijās pret skatuves priekšplānu.

3. – 6. t. Pārinieki izpilda 1.kustību 2 līnijās skatuves priekšplānā.
7. – 8. t. Dejotāji izveido 2 dārziņus skatuves priekšplānā, meita puisim pie labās rokas.
Izpildot 4 skrējiena polkas, labās puses dejotāji virzās dārziņā DCV, kreisās puses dejotāji – pret DCV (2. zīm., nepārtrauktās līnijas).
9. – 10. t. Izpildot 4 skrējiena polkas, dejotāji virzās 2 gareniskās spirālēs skatuves dibenplāna virzienā (11. zīm.).
11. – 12. t. Dejotāji izveido 2 dārziņus pie labās un kreisās puses 2. kulisēs.
Izpildot 4 skrējiena polkas, labās puses dejotāji virzās dārziņā DCV, kreisās puses dejotāji – pret DCV (2. zīm., nepārtrauktās līnijas).
13. – 14. t. Izpildot 4 skrējiena polkas, dejotāji virzās 2 gareniskās spirālēs skatuves dibenplāna virzienā.
15. – 19. t. Izpildot 10 skrējiena polkas soļus, labās puses dejotāji virzās virknē gar skatuves dibenplānu un nodejo kreisās puses 3. kulisē, kreisās puses dejotāji – labās puses 3. kulisē.

Kustību apraksts

1. kustība

Mūzikas taktsmērs 5/4, 4/4 (3. – 6. t.)

Kustību izpilda 4 t.

Sākuma stāvoklis – pārinieki nostājas elkoņu satvērienā, blakus stāvot, meita puisim pie labās rokas, nesadotās rokas sānos. VI kāju pozīcija. Kustību sāk ar labo kāju

1. t.

“Viens, divi, trīs, četri” – izpildot soli ar palēcienu 2 reizes un vienu skrējiena polku, pārinieki griežas uz vietas 1 ½ reizi DCV.

“Pieci”

– izpildot soli ar palēcienu, pārinieki atlaiž satvērienu, liek rokas sānos un pagriežas ar skatu viens pret otru.

2. t.

“Viens, divi”

– izpildot vienu skrējiena polku, pārinieki mainās vietām gar labajiem pleciem, vienlaicīgi labo plecu pagriežot kustības virzienā. Kustības beigas kustības virzienā ir pagriezts kreisais plecs.

“Trīs, četri”

– izpildot vienu skrējiena polku, dejotāji griežas uz vietas pa kreisi. Puisis izpilda puspagriezīnu, meita – pilnu griezienu.

3. t.

“Viens, divi, trīs, četri” – pārinieki nostājas ar skatu pretējā virzienā kā kustības sākumā – elkoņu satvērienā, blakus stāvot, meita puisim pie kreisās rokas, nesadotās rokas sānos.

Izpildot soli ar palēcienu 2 reizes un vienu skrējiena polku, pārinieki griežas uz vietas pret DCV.

“Pieci”

– izpildot soli ar palēcienu, pārinieki atlaiž satvērienu, liek rokas sānos un pagriežas ar skatu viens pret otru.

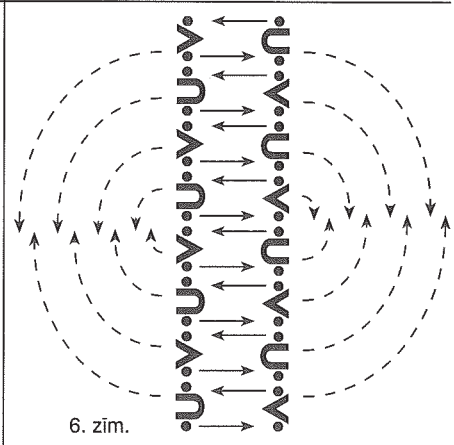
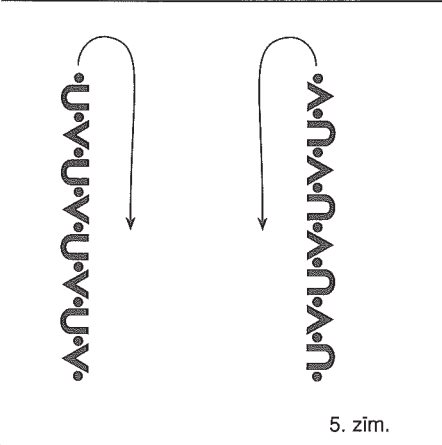
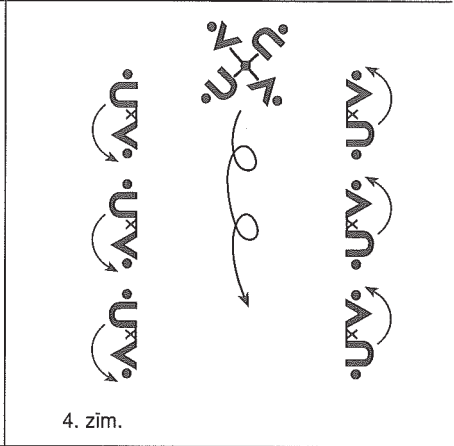
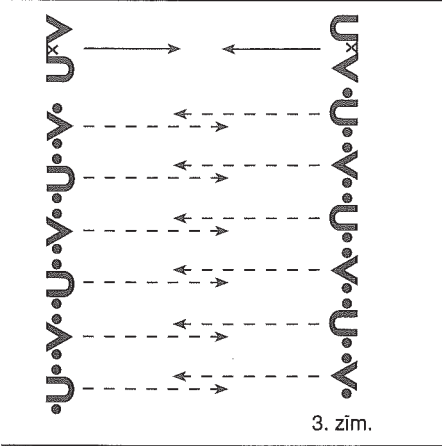
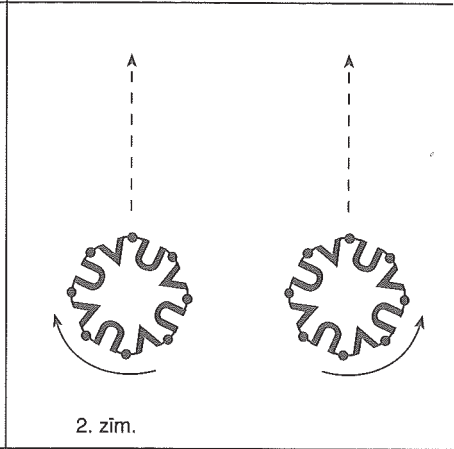
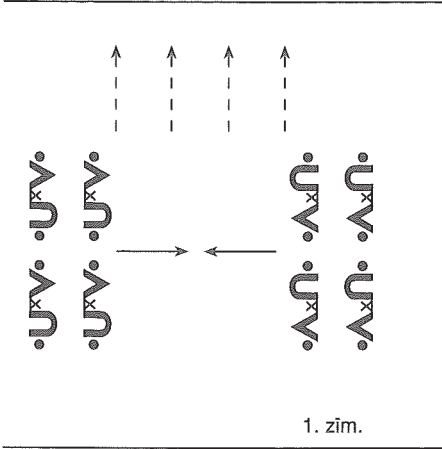
4. t. "Viens, divi"

– izpildot vienu skrējiena polku, pārinieki mainās vietām gar labajiem pleciem, vienlaicīgi labo plecu pagriežot kustības virzienā. Kustības beigās kustības virzienā ir pagriezts kreisais plecs.

"Trīs, četri"

– izpildot vienu skrējiena polku, dejojāji griežas uz vietas pa kreisi. Meita izpilda puspagriezienu, puisis – pilnu griezienu.

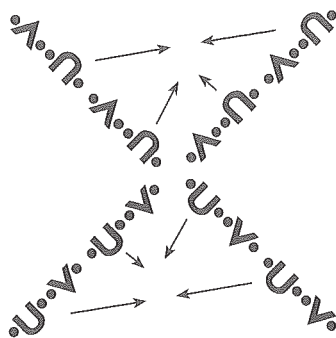
RŪNU RAKSTI

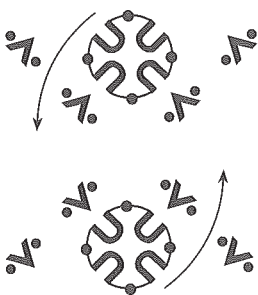
RŪNU RAKSTI

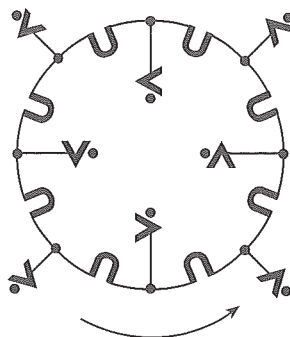
7. zīm.

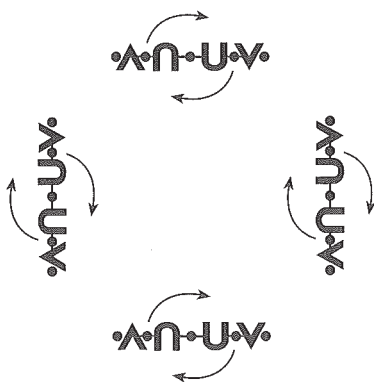
8. zīm.

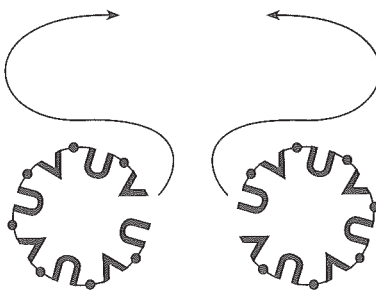
9. zīm.

10. zīm.

11. zīm.

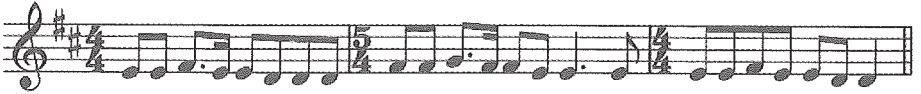
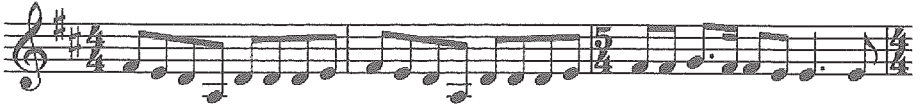

12. zīm.

RŪNU RAKSTI

Tautas mūzika
Dāvja Stalta apdarē

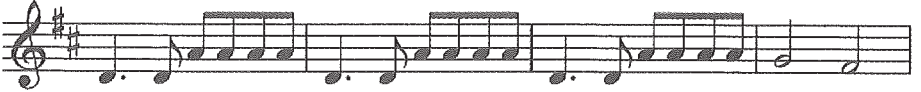
I

II

III

IV

